

ALLTID

BOTKYRKA

FÖRSAMLINGSBLAD

NR 4 2019

LJUS I
HÖSTKYLAN

VAR JESUS
STRESSAD?

LILLA DALEN
FRÅN OVAN

PETER LILJA, BRANDMAN:

»Sju minuter är egentligen en kort tid, men för att rädda ett liv blir det väldigt långa minuter«

INGEN TID ÄR
SOM SL-TIDEN

MUSIK SOM ENAR
OCH TRÖSTAR

NÅGON ATT
TALA MED

TID OCH
TIMING

ALLHELGONA

»Ljuständning lika populärt som Mello«

OM LIVET INNANFÖR
OCH UTANFÖR MURARNA

NÄR DAGARNA
BLIR TILL ÅR

LJUSTÄNDNING PÅ
ALLHELGONA LIKA
POPUÄRT SOM

MELLO

TEXT: Emelie Simmons, Andréas Lindström FOTO: Andréas Lindström

Under allhelgonahelgen besöker varannan svensk en begravningsplats. Med respekt och vördnad närmar vi oss det heliga. Oavsett tro eller inte. Religionssociologen Jonas Bromander menar att ljusständning på allhelgona lika populärt som melodifestivalen.

Vi tar oss tiden att åka till kyrkogården för att tända ljus, tillsammans eller ensamma. Jonas Bromander menar också att människor vill knyta ihop då, nu och framtid, ett sätt att placera in oss i historien. Vi minns våra förfäder och funderar över vår situation i världen.

På Lilla Dalens begravningsplats samlas många olika traditioner vid allhelgonahelgen. Här möts människor oavsett tro och religion. Från Hågelbyleden ner till Lilla Dalens kyrkogård tänder kyrkogårdspersonalen 130 marschaller på en sträcka på 800 meter, för att lysa upp vägen för besökaren.

På Tullinge kyrkogård leder ljuslågorna upp mot den fantastiska utsikten. I Klockargården vid Botkyrka kyrka fikar människor tillsammans runt ljusen vid de inbjudande borden. Musik och minnesord fyller kyrkor och kapell. Och vid en grav, en minneslund eller askgravlund tänds ett ljus, kvar dröjer sig minnen, en bön eller tanke formuleras. Sorg, hopp, tacksamhet blandas med gemenskap.

I höstskymningen fladdrar ljusen vackert mot himlen. Vi går in i det heliga om det så är bara för en dag eller några timmar och släpper vardagens puls och de yttre intrycken.

ALLTID

INNEHÅLL

12

NÄR DAGARNA BLIR TILL ÅR

SID 12-15

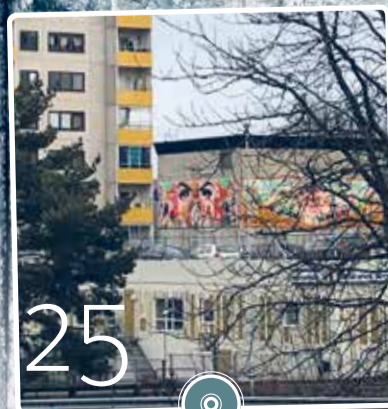
Kanske har en människa suttit 25 år i fängelse. Samma rutiner dag efter dag. Så en dag ska den människan bli fri. Men varken samhället eller livet ser likadant ut längre. Vi följer diakonen Thomas Nilsson i hans arbete med att hjälpa internerna att hitta rätt väg, både innanför och utanför murarna.

HUR ÄR DET ATT VARA BARN I BOTKYRKA?

SID 25

Genom metoden *Snap and tell* berättar barn och unga i Botkyrka om sin vardag, med utifrån temat trygghet – otrygghet i det som kallas Botkyrkarapporten.

BOTKYRKA-RAPPORTEN

25

»...min vardag och mitt hem, här bor jag«

6

KÄMPAR MOT TIDEN

SID 6-9

Brandmannen Peter Lilja kan varenda kurva i Botkyrka. När larmet går har han nittio sekunder på sig att byta om till skyddsutrustning och sitta i brandbilen. Det gäller oavsett var i byggnaden han befinner sig.

VAR JESUS STRESSAD?

SID 20-21

Mycket av det som sker i evangelierna utspelar sig mitt i det vardagliga i en vardag som trots att 2000 år har gått inte är helt olik vår.

20

DRÖMMEN OM EN MÄTT MAGE

SID 24

För syskonen Lucy och Benjie och kompisen Jasmine, som lever på en soptipp i Manilla, är fattigdom och ständig jakt på mat en del av vardagen. Act Svenska kyrkan kämpar för alla barns rätt att leva ett tryggt liv.

TÄND ETT LJUS

SID 10

TIMGLAS

SID 18

TID, TIMING OCH KONSEKVENSER

SID 22

INGEN TID ÄR SOM SL-TIDEN

SID 28-29

LUGNET PÅ LILLA DALEN

SID 16-17

MUSIK SOM TRÖSTAR

SID 19

OM BYGGPLANERNA RUNT BOTKYRKA KYRKA

SID 26

ALLHELGONA I BOTKYRKA

SID 30-31

Tid för tiden

För mig är allhelgonahelgen en speciell helg då jag ger mig tid för tider som har varit. Jag tänder ljus för mina föräldrar och känner med tacksamhet deras närvaro genom mitt liv.

Minns hur jag som barn fick följa med mormor till Skogskyrkogården i Mjölby för att göra fint vid hennes föräldrars grav. Då var det oftast sommar. Mormor berättade om sin mor och far, men jag ville särskilt höra berättelsen om lillasyster Märta som dog i difteri redan som liten och hade en egen liten gravsten en bit bort. Hu, så hemskt att höra när man själv är barn.

Mormor gick hemtam runt på kyrkogården med mig och berättade om alla de människor som hon känt och som nu vilade där. Det blev som ett litet samhälle i sig, där vi hälsade på gamla släktingar och bekanta. Ett samhälle där tiden stannat och inte längre är. En stor kontrast mot vårt vanliga liv, där tiden hela tiden är närvarande i allt från träningsklockor till tidtabeller och scheman.

I den här tidningen kan du läsa om hur Daniel Claesson brottas med SL-tiden. Kan den verkligen gå både framåt och bakåt samtidigt? När det gäller SL hade nog även Einstein fått tänka till lite när det gäller rumtid.

Du får även bekanta dig med prästen Erik Dufva som skriver sitt svar på frågan från redaktionen om han tror att Jesus var stressad. Han var ju ofta på väg någon annanstans och visste kanske att han inte hade så lång tid på sig.

Om han sjöng på sina vandringar vet vi ingenting om, men musikens inverkan på tiden har vi själva säkert erfarenheter av. Det blir lite lättare att gå med musik i öronen, oavsett om man sjunger själv eller har musik i hörsnäckor och lurar.

Sofia Berglin, musiker i Ångskyrkan, beskriver det som att det känns som att det finns något mer i rummet. Något man kan vila i. Du får också veta vilket körstycke som är så där skört och förödande vackert att hon ständigt måste återvända till det. Hennes favoritpsalm är en tonsatt dikt av Karin Boye.

Så till sist vill jag som nytilträdde kyrkogårdschef hälsa dig välkommen till Botkyrkas kyrkogårdar och begravningsplats under allhelgonahelgen. Vi förbereder oss redan nu för att du ska mötas av en vacker och stämningsfull plats, som ger dig tid för tiden, en plats för dina egna minnen och tankar.

Välkommen!

Ann-Christine Blixth, Kyrkogårdschef

BOTKYRKA FÖRSAMLINGSBLAD #4. 2019

REDAKTÖR: Daniel Claesson, daniel.claesson@svenskakyrkan.se

REDAKTION I DETTA NUMMER: Ann-Christine Blixth, Arne Hyckenberg,

Inga-Britt Rova, Beatrice Lönnqvist, Daniel Claesson, Andréas Lindström

FOTO FRAMSIDA: Arne Hyckenberg FOTO BAKSIDA: Hasse Andersson

FORM: Andréas Lindström, september, andreas@september.se

ANSVARIG UTGIVARE: Beatrice Lönnqvist, beatrice.lonnqvist@svenskakyrkan.se

DISTRIBUTION: Posten UPPLAGA: 33 225 ex TRYCK: Mittmedia print

MEDARBETARE I DETTA NUMMER

ANN-CHRISTINE BLIXTH

Kyrkogårdschef som gärna går på en musikgudstjänst på allhelgona. Musiken och alla ljusen tycker hon öppnar en glipa till himlen. Ett hopp om livet på ett bakvänt sätt.

DANIEL CLAESSON

Kommunikatör i Botkyrka församling. Under allhelgonahelgen byter han frustrerande SL-resor mot en (förhoppningsvis) smidig SJ-resa till Skåne för att hälsa på sin gamla mormor och andra släktingar. Det har, sedan ett par år tillbaka, blivit något av en tradition att åka just till Skåne under allhelgonahelgen.

Foto: Johannes Söderberg

BEATRICE LÖNNQVIST

Kyrkoherde som tänder ljus under hela hösten, gärna de som luktar gott. Just i år kommer Allhelgonahelgen bli speciell då nära och kära gått bort under det gångna året.

ARNE HYCKENBERG

Under allhelgonahelgen blir tidens gång mycket påtaglig. Med saknad och tacksamhet minns dem vars tid är slut. Vår egen tid präglas av stress över måsten och drömmar som ska förverkligas. Kyrkan talar om ett hopp om liv för dem som varit, för oss som lever nu och för framtiden. Tack till Edith som fick sand i skorna för att hjälpa mig med förstasidesbilden.

INGA-BRITT ROVA

Ledamot i kyrkofullmäktige och kyrkoråd. Kyrkvärd i Tumba kyrka. En nackdel med att bli äldre är att vänner börjar försvinna. I helgen går mina tankar till en mycket god vän som avled nyligen. Jag tänder ett ljus för henne. Saknaden är så stor.

EMELIE SIMMONS

Frilansjournalist med en bakgrund som kommunikatör i Svenska kyrkan. Vid allhelgona besöker hon och familjen släktgravarna på Norrtälje kyrkogård och tänder ljus. Ibland sjunger de en liten vers av något också.

ANDRÉAS LINDSTRÖM

Arbetar med kommunikation. Gärna tillsammans med idéorganisationer. Till allhelgona går han alltid med sin familj till kyrkogården för att tända ljus när dagsljuset precis övergår i skymning och höstmörkret sakta sänker sig över alla flämtande ljuslågor.

KÄMMPAR

mot tiden

TRYCKLUFTS- APPARATEN

Innehåller vanlig luft som är inpressad. Luften räcker i 30 minuter. När det är 100 bar kvar är det återtag som gäller.

- Det här är vår livförsäkring. Tänjer vi på den kan vi dö, säger Peter.

MASKEN

Skyddar ansikten och har en kommunikationsradio så Peter kan prata med de andra rökdykarna samt räddningsledaren. Man får aldrig slita av sig masken hur obehagligt det än kan vara. Efter fyra andetag utan mask svimmar man.

HANDSKAR

Rökdykarhandskarna klarar väldigt varm miljö och är vattentäta.

GULT PASSLARM

Om Peter är still mer än 30 sekunder blinkar och tjuiter larmet.

JACKA OCH BYXOR

Kläderna skyddar mot värme, eld och flammor. De smälter lite och kryper ihop. Kläderna klarar upp till 500–600 graders värme.

Vid en häftig brand efter ett blixtnedslag i Tullinge i somras var brandmän från Botkyrka brandstation på plats och släckte elden.

MÖT BRANDMANNEN PETER LILJA

Brandmannen Peter Lilja kan varenda kurva i Botkyrka. När larmet går har han nittio sekunder på sig att byta om till skyddsutrustning och sitta i brandbilen. Det gäller oavsett var i byggnaden han befinner sig. Vi följer med in på Botkyrka brandstation.

TEXT: **Emelie Simmons** FOTO: **Arne Hyckenberg**

I dag vet Peter Lilja exakt hur många sekunder, kanske till och med hundradelar, det tar att ta sig till omklädningsrummet, sätta på sig skyddsutrustningen och därefter hoppa upp i brandbilen.

– När jag var ny brandman så var jag snabbare än vad jag behövde. Nu kan jag beräkna tiden bättre, säger Peter Lilja, 49 år.

Sen frågar han om vi ska ta rundvandring först eller frågorna. Det blir att vi tar frågorna först på ett kontor på entréplanet i byggnaden eftersom han närsomhelst kan behöva rycka ut om ett larm går. Då ska han inom 90 sekunder sitta i bilen. Men Peter är hur lugn som helst när vi pratar.

SOM ATT ARBETA I EN SKOGSBRAND

För Peter började intresset efter ett kortare sommarjobb på brandstationen för snart 20 år sedan. Han sökte in till brandmansutbildningen där han som intagningsprov fick lyfta stegar, bära vattenslangar samt gå med ett luftpaket på 24 kilo.

– Det måste du orka annars kan du inte arbeta som brandman. Alla brandmän är dessutom rökdykare, och man måste kunna köra stegbilen, säger Peter.

Som rökdykare går man in i byggnaden med mask och ett luftpaket på ryggen. Via kommunikationsradion i masken har rökdykaren kontakt med räddningsledaren som är utanför byggnaden. Vid varje utryckning finns alltid tre rökdykare. Luften i tuben räcker 30 minuter.

»Sju minuter är egentligen en kort tid, men för att rädda ett liv blir det väldigt långa minuter.«

– När man är rökdykare blir man väldigt varm, det är som att arbeta i en skogsbrand. Man blir varm inombords och man måste andas lugnt. Men man får aldrig slita av sig masken hur obehagligt det än kan vara. Efter fyra andetag utan mask svimmar man, säger Peter med eftertryck.

ERFARENHET GER LUGN

Peter har förflyttat sig in till garaget där brandbilarna står. Idag är det tvättdag och de tre brandbilarna glänser med sin röda färg.

Peter hoppar in i den ena bilen. I bak finns plats för tre rökdykare. Luftpaketet finns upphängt bakom varje sittplats, liksom tre hjälmar med nummer på.

– Mitt första larm som ny brandman var en markbrand i Botkyrka/Norsborg. Oj, vad fort det gick på Hågelbyvägen och efter Alby gick det ännu snabbare. Jag var inte van att bilen kunde gå så fort, säger Peter.

RÅD FRÅN EN BRANDMAN

Kommer något utryckningsfordon kör åt sidan med bilen och stanna bilen. Kör INTE sakta utan stanna.

Lägg undan mobiltelefonen när du kör eller sitter vid rödljuset.

Brinner det i grannens lägenhet. Stäng din dörr, och vädra om det kommer in rök. Gå INTE ut i trapphuset.

Brinner det i din lägenhet. Gå ut ur lägenheten och stäng dörren.

Men han betonar att ingen ska dö eller skada sig för att brandbilen ska komma fram. Är det mycket trafik så måste föraren till brandbilen köra långsammare.

– Man kanske tänker att vi får köra hur fort som helst, men det kan vi inte. Kommer vi inte fram på grund av en olycka kan vi inte göra vårt jobb som ibland handlar om att rädda liv. Men det underlättar ju att kunna vägarna. Jag kan numera varenda kurva i området. Jag kan sortera och vet precis hur jag ska köra, säger Peter.

Liksom kurvorna i Botkyrka sorterar Peter vilken typ av larm han och kollegorna måste åka på.

– Jag kan höra på larminformationen om det är ett hus där lågorna flamar eller om det bara är en mindre brand. Som ny brandman hörde jag bara lägenhetsbrand! Tiden och erfarenheten har gett mig ett annat lugn, nu kan jag förbereda mig på ett annat sätt, säger Peter.

KOMMA FORT FRAM

Trafiken är det som stressar mest, här gäller det att komma fram snabbt till olycksplatsen. Men dagens bilar är mer ljudisolerade än förr och många sitter och håller på med mobiltelefonerna.

– Vissa reagerar inte alls när vi kommer. Ibland när vissa förare stannar sin bil som man ska göra, passar andra på att köra om. Då blir det ännu svårare för oss att komma fram. Vi har tidsaspekten att komma fram fort, men ingen får skadas på grund av det, säger Peter.

För många år sedan skedde en kraftig bilolycka på motorvägen. Brandmännen fick informationen om att det skett en bilolycka och satte sig i bilarna.

– Jag visste att det skulle ta sju minuter till olycksplatsen. När vi kört i fyra minuter fick vi veta att bilen brann och jag anade att personen inne i bilen skulle vara död när vi kom fram. Väl framme tog vi två pulversläckare, sprang ut, släckte elden och la en filt över personen. En privatperson hade lyckats dra ut en person som satt i baksätet. Han räddade hennes liv. Sju minuter är egentligen en kort tid, men för att rädda ett liv blir det väldigt långa minuter, säger Peter.

FLER HJÄLPER TILL IDAG

Tack vare säkrare bilar och att människor klarar av mer själva vid mindre bränder blir skadorna inte lika allvarliga.

– Fler människor hjälper till vid olyckor och klarar av situationerna själva. Jag har varit med vid flera olyckor där människor gjort något väldigt bra, och jag säger det då. Flera agerar själva i hemmet med till exempel brandfilt och brandsläckare. Ju snabbare man släcker en brand desto bättre, säger Peter.

BRANDMAN DÅ OCH NU

Rundvandringen börjar närma sig sitt slut. Peter stannar vid en väggmålning i entrén målad av konstnären Lennart Bjursäter och representerar

brandmansyrket från dåtid till nutid. Konstnären arbetar på Huddinge brandstation och när det behövdes ny färg och tavlor på väggarna i entrén erbjöd man Lennart att göra denna väggmålning.

– Här kan man se Botkyrka från medeltiden till idag med brandmän som arbetar med att släcka bränder. Räddningspersonal har behövts i alla tider, säger Peter.

OM BOTKYRKA BRANDSTATION

- Det finns 44 utryckande brandmän som arbetar på brandstationen.
- På vare skift är det sex brandmän som rycker ut. Utöver det arbetar två till tre personer som håller i förebyggande kurser, har tillsyn, träffar skolelever med mera.
- Dagpassen är tio timmar och nattpassen 14 timmar.
- För att hålla igång finns tillgång till en gympasal, gym, cirkelträning och ett löpband. Här går brandmännen med ett luftpaket åtta minuter med full utrustning på.
- 1500–2000 larm åker Botkyrka brandstation på varje år. Många larm handlar om att hjälpa invånarna i en svår situation. Alla larm handlar inte om liv eller död.
- Brandbilen rymmer 3000 liter vatten. I bilen finns också en GPS och en taxikarta.

ALLHELGONA

Under allhelgonahelgen strömmar människor till kyrkogårdar, kapell och kyrkor för att minnas nära och kära. Gravar smyckas med blommor. Ljus tänds vid minneslundar. Sånger, böner och tankar fyller kyrkor och kapell. Att minnas hjälper oss att hålla fast vid det som är viktigt i livet. När ord och tankar inte räcker till finns ljusen där och lyser upp mörkret.

ALLA HELGONS DAG OCH ALLA SJÄLARS DAG

Under allhelgonahelgen minns vi på ett särskilt sätt våra döda. Vi smyckar gravar med blommor och tänder ljus som lyser upp i mörkret mellan Alla helgons dag och Alla själars dag. Allhelgonahelgen innehåller två helgdagar. Alla helgons dag är en rörlig helgdag som firas den lördag som infaller mellan 31 oktober och 6 november.

I år infaller Alla helgons dag lördag 2 november. Alla själars dag firas dagen efter alla helgons dag, på söndagen. Traditionellt var det på alla själars dag man mindes och hedrade sina döda närstående men nu för tiden går hela helgen i ljusets och minnenas tecken.

Tänd ett ljus på nätet

Mer än hälften av alla svenskar söker sig till en kyrkogård under allhelgonahelgen för att tända ett ljus. De som inte kan besöka en kyrkogård kan istället tända ett ljus på kyrkans digitala bönewebb be.svenskakyrkan.se

LJuset I BIBELN

Ljuset är en av de vanligaste symbolerna i religionshistorien och nämns också ofta i bibeln.

»I bönen slipper man recensenter och rödpennor.«

TOMAS SJÖDIN

HELGON

Tidigt i den kristna kyrkan började man fira helgon och minnet av martyrer. Helgon var människor man höll särskilda, heliga. Till martyrer räknas människor som dött för sin tro. Det blev till slut många dagar att fira och ett behov uppstod av att samla helgonen och martyrerna utan namn till en egen helgondag. För cirka tusen år sedan införde därför den tyskromerske kejsaren Ludvig den fromme en gemensam dag för alla de helgon som inte kunde få egna dagar i almanackan. Helgonen skiljer sig i betydelse hos den enskilde kristna och mellan olika kristna traditioner.

»Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö.«

JOHANNESVANGELIET 11:25-26

Under allhelgonahelgen kommer många ljus att brinna i höstkylan

I Botkyrka är kyrkor och kapell vid kyrkogårdar och begravningsplatser öppna under hela helgen för ljusständning och bön. Du kan också ta en kopp kaffe och sitta ner en stund. Vid vissa tidpunkter avbryts tystnaden av stilla musik eller musik- och minnesgudstjänst.

LÄS MER PÅ SID 30-31.

Minnen

Under allhelgonahelgen strömmar människor till kyrkogårdar och till kyrkor för att minnas och hedra sina nära och kära. Var rädd om dina minnen. Det är bland det värdefullaste vi har, att dela minnen av glädje, lust men också lidande. Det är mycket viktigt att tänka på det i allhelgonatiden. Att minnas hjälper oss att hålla fast vid det som är viktigt i livet. I dödens närhet blir vi mer mänskliga, då kan vi inte fly.

Kanske har en människa suttit 25 år i fängelse. Samma rutiner dag efter dag. Kalendern räknar år istället för dagar. Så en dag ska den människan bli fri. Men varken samhället eller livet ser likadant ut längre. Vi följer diakonen Thomas Nilsson i hans arbete med att hjälpa internerna att hitta rätt väg, både innanför och utanför murarna.

NÄR DAGARNA *blir till år*

TEXT: **Emelie Simmons** FOTO: **Arne Hyckenberg**

Strax efter Botkyrka kyrka in på en slingrig grusväg ligger anstalten Asptuna. Det är en så kallad klass tre anstalt och har därför den lägsta säkerhetsklassen inom Kriminalvården. Här hittar vi diakonen Thomas Nilsson en gång i veckan när han besöker interner och personal.

Thomas går genom grindarna ner till anstalten. Efter att ha lämnat ifrån sig mobil, nycklar och andra tillhörigheter utrustas han med ett larm. Trycker han in den lilla knappen kommer personalen från Kriminalvården omgående. Han tittar på sin klocka på armen och fortsätter genom korridoren vidare in i byggnaden.

– Vissa av de intagna får besök av vänner eller familj. Andra har inga besök förutom när jag kommer, säger han och skyndar sig vidare i kulverten.

För att få besök av Thomas måste den intagne ansöka om tillstånd varje vecka.

– Kriminalvården uppmuntrar interna att ansöka om samtal mig. De vet att en person mår mycket bättre efter att jag fått kontakt och kommit på samtal med mig. Jag kan bidra med att hjälpa personen att tänka om, lägga om kursen och hitta hoppet, säger Thomas.

DÖMD TILL LIVSTID

Sedan år 2017 satsar Botkyrka församling på att erbjuda interner som är frigivna eller ska frigges en meningsfull sysselsättning i någon av kyrkorna.

– Vi som kyrka bidrar till att ta ett samhällsansvar. De människor vi tar emot ska få möjlighet att vara en del av Svenska kyrkans gemenskap, erbjudas en arbetsgemenskap och ges förutsättningar att

stärka egenmakten i sitt liv. Ett sätt att hjälpa en person att hitta tillbaka till livet, säger Thomas. Thomas har en gedigen erfarenhet av att möta utsatta människor med svår bakgrund i just den här typen av miljö. För 17 år sedan vigdes han till diakon. Han vet vilka behov som finns och vilket stöd han eller någon annan behöver ge till den intagne.

– Min hjärtefråga är hur den första tiden för en frigiven ska se ut. Här inne möter jag personer som suttit inne i kanske 25 år och snart ska frigges. Hur ska de kunna gå till ett vanligt liv utanför murarna utan att få hjälp? Vi vet att många återfaller i sina gamla mönster om de inte får hjälp av samhället att hitta en vettig sysselsättning, säger Thomas.

En trappa ner i anstaltens huvudbyggnad ligger tvätteriet. Thomas knackar på lite försiktigt och välkomnas av en man i 70-årsåldern som just nu viker tvätt. Han är dömd till livstidsstraff.

– Vi ses nästan varje vecka. Har du förresten ansökt om att träffa mig nästa vecka, frågar Thomas.

– Jag kan prata om allt med Thomas. Vi pratar ofta om samhällsstrukturer och vad som händer i samhället. Man kan inte dela allt med dem man bor med eller med personalen, säger mannen och berättar att han går en promenad och lyssnar på P1 varje morgon innan han börjar sitt pass i tvätteriet.

Mannen har alltid haft kontakt med kyrkan under sin tid på olika fängelser.

– Det är en del av resan, fast en del av mitt liv, säger mannen.

– Ja, det är ett möte människa till människa, där alla känslor är tillåtna, fyller Thomas i.

HEJAR PÅ ALLA

Thomas tar sikte på en gul stuglänga vid vattnet, på vägen dit passerar han en fotbollsplan, gymnasium, lekrummet för barnen när de hälsar på, fritidsrum där kyrkan erbjuder gudstjänster. Området är välskött, färgglada blommor i rabatterna och noggrant klippta gräsmattor. En grupp interner i arbetskläder arbetar med att blåsa och kratta löv. Thomas vinkar med handen. Han är nog med att se och bekräfta alla, men är nog med att inte vara påflugan utan använder diskretion i mötet med personal och intagna.

– Efter ett tag kanske de vågar ansöka om att få träffa mig. Då vet de vem jag är eftersom jag är nog med att heja inne på området, säger han.

Framme vid den ena stuglängan knackar Thomas på. Här luktar det matos ända ut på trappen.

– Får jag komma in? frågar Thomas.

– Ja, kom in, kom in, säger de båda männen som befinner sig i köket.

Den yngre mannen lagar mat till hela avdelningen. Den andra äldre mannen håller honom sällskap. Ur högtalarna hör vi Nat King Cole. En kopp kaffe och två olika pajer står strax på bordet.

– När kyrkan kommer är det med hjärtat, när andra kommer är det av ekonomiska skäl, till exempel att de vill att vi ska bo i deras övergångsboende när vi frigges, säger den yngre mannen som lagar mat.

Efter ett bordssamtal och lite allmänt snack om hur läget är och hur tankarna går måste Thomas vidare.

– Här stannar jag gärna länge. Här bor de som suttit inne väldigt många år, säger han.

■ – Det är meningsfullt att vi som kyrka är här och när vi sedan får fortsätta kontakten med några av de intagna utanför murarna är det ännu mer hoppfullt, säger Thomas Nilsson.

På området finns snickeri, lärocenter och en verkstad. Där stöter Thomas på förmannen för ute-arbetslaget som består av tolv personer, mestadels unga killar.

– När man jobbar härinne ska man vara fyrkantig med runda hörn. Jag vill ha ett bra arbetsklimat i gruppen och vi har en bra stämning. De flesta killar här är från förorten och de behöver någon som förstår sig på dem. Jag har arbetat inom kriminalvården och med ungdomar i snart 30 år. Jag kan det här! säger förmannen som Thomas gärna hade dröjt sig kvar mer med om tiden fanns.

TID ATT STANNA UPP

Kristian lämnade anstalten Asptuna för drygt ett och ett halvt år sedan. Vi hittar Kristian stående med en kaffekanna i handen i köket i Ljusets kyrka i Hallunda. Han frigavs förra året efter ett kortare straff på åtta månader och har haft ett års anställning i Botkyrka församling. I dag är hans näst sista dag på jobbet. Han skrattar högt och pratar med en kollega i köket. Sedan går han ut till caféet och hämtar en äldre kvinna.

– Det här är Ulla, säger han med pigga ögon och ler.

– Vi hittade varandra efter några veckor här, säger Ulla, 83 år.

– Jag trodde aldrig att jag skulle hitta en så viktig person som Ulla som är i den åldern. Det är få som orkar lyssna, säger Kristian, 44 år.

»Ska jag greja livet måste jag hitta balansen, och ibland stå upp för mina åsikter men ibland också sälla bort dem«

Ulla och Kristian har varit varandras medvårdare under året i Ljusets kyrka. Både i glädje och sorg. Tron och bibeln har varit deras gemensamma utgångspunkt.

– Vi håller inte alltid med om tolkningarna men då pratar vi om det och varför vi tycker olika, säger Kristian, och Ulla nickar instämmande.

Under ett år har Kristian arbetat med diakonala uppgifter samt som vaktmästare i församlingen. I arbetsuppgifterna har det bland annat ingått att vara delaktig i mötesplatsen i Ljusets kyrka, bibelstudiegrupp och dela ut mat och dryck till behövande. De senaste fem månaderna har han varit ansvarig vaktmästare för begravningar, dop och urnsättning.

– Jag har gillat att arbeta när det är mycket folk och rörelse. Gudstjänsten på onsdagkvällar är ett sådant tillfälle när det kommer många olika åldersgrupper till kyrkan, allt ifrån ungdomsgruppen till kören. Då kan jag stå i ett hav av människor och prata, säger Kristian.

Sista dagen på Asptuna knackade Thomas på Kristians dörr. Han önskade Kristian lycka till och lämnade sitt visitkort. Då fanns inte tanken på att de skulle ha fortsatt kontakt.

– Jag hade inte facit i handen då. Jag fick Thomas visitkort och behöll det. Men efter att jag flyttat från Asptuna till mitt halvvägshus ringde jag Thomas och vi bestämde att vi skulle äta lunch, säger Kristian.

En lunch blev flera. Samma dag som Kristian skulle frigges ringer Thomas och erbjuder honom en anställning på ett år i Botkyrka församling.

– Det här året har gett mig tid att stanna upp och vila. Man kan säga att jag har köpt mig tid det här året. Ska jag greja livet måste jag hitta balansen, och ibland stå upp för mina åsikter men ibland också sälla bort dem, säger Kristian.

STÖD I LIVET UTANFÖR MURARNA

Kristian hade en trasslig uppväxt som ungdom, men har levt under ordnade förhållanden under sitt vuxna liv. Många journalister har genom åren följt Kristian och hans liv. Bland annat gav han ut en bok tillsammans med en journalist om livet i förorten och hur det var att bli pappa vid 16 år.

– Jag har under vissa perioder i mitt liv levt helt ensam och varit väldigt ensam. Men vägen till Gud är alltid öppen och med hjälp av den vägen har jag kunnat hålla nere min ångest. Jag läser bibeln varje dag och det hjälper mig att hitta styrkan, säger han.

Kristian står i dörröppningen till caféet, han ska strax gå in till Ulla för att prata lite med henne innan de skils. Det blir ett svårt avsked.

– Men jag har sett det som en vanlig dag. Jag kommer att gå tillbaka till min familj, mitt jobb som kontaktperson, mina barn gillar att sporta och jag har två barnbarn. Jag går i kyrkan varje vecka.

■ För Kristian har året som anställd i Botkyrka församling gett honom tid att stanna upp.

■ Mötesplatsen i Ljuset kyrka har gett flera nya vänner. Kristian gillar när det är liv och rörelse i kyrkan. Här pratar han med Ulla som besökt mötesplatsen just denna dagen.

Det är viktigt att avsluta bra för att få en bra start på det nya, säger han och går in till kaféet.

Enligt Thomas finns det ett stort behov av stöd av kyrkan inom kriminalvården. Arbetet utanför murarna har gått över förväntan.

– Syftet är att få interner att inte återfalla i brott när de frigges. När de har ett eller ett halvår kvar så får de flytta till ett så kallat halvvägshus med fotboja. Då är det viktigt med en vettig sysselsättning eller anställning. Jag hjälper dem med att komma in i sin hemförsamling som volontärer om de vill det och stöttar dem i det nya livet. Vi som kyrka räds inte att tala om den rädsla och utanförskap man kan känna när man ska frigges, säger Thomas.

VARJE DAG DEN ANDRA LIK

En person som passar väl in på det Thomas beskriver är Magnus, som vi kan kalla honom. Han satt i fängelse 9,5 år och de sista fyra månaderna av hans 10-åriga straff gjorde han i en av församlingens kyrkor.

Vi träffar honom en regnig dag i juni och Magnus har precis diskat och städad undan i köket. Under morgonen hann han med att baka en kokoskaka.

– Jag gillar att baka och ha det rent och snyggt i köket, säger han och bjuder på en kaka.

För tio år sedan hamnade han på Kumlaanstalten, därefter Asptuna och till slut till ett övergångsboende med fotboja.

– Min kalender räknade år, inte dagar. Varje dag är den andra lik så min anstaltstid kändes till slut som en enda lång dag, men det viktigaste är att jag är fri härinne, säger Magnus och lägger handen mot sitt hjärta.

Magnus menar att han hittade nycklarna till friheten i det andliga livet. Mycket tack vare Kumlas klosteravdelning. Avdelningen fungerade som ett

kloster och de intagna utförde sina sysslor under tystnad. Där gjorde han totalt 56 retreatar av de tio år han satt inne.

– Innan fängelset levde jag fel, jag missbrukade, flydde och tog aldrig tag i mina problem. Men med klosterretreatern och den gemenskap vi hade i tystnaden vågade jag möta mig själv och ta tag i mina problem, säger Magnus.

»Min kalender räknade år, inte dagar«

Magnus står i en del av kapellet som har fönster som vetter ut mot gården. Fönstren släpper in dagsljuset. Han har vädertåligen svarta byxor och blå tröja. En blond längre lugg hänger ner lite på sidan av ansiktet och ett kors med Jesus i trä hänger runt halsen. Han säger själv att han kallar sig andlig mer än kristen.

För Magnus blev fyra månader i kyrkan en del av hans utslussning. Därför har han en fotboja och måste vara extremt noggrann med sina tider och hur och var han rör sig. Han minns första dagen på jobbet i kyrkan.

– Vi stod vid det här fönstret i kapellet, och jag tänkte att det gått nästan tio år sedan jag började avtjäna mitt straff. Att få möjlighet att vara i kyrkan och stödet jag fått av alla medarbetare har betytt massor. Bland annat har Thomas hjälpt mig med tekniska saker så som till exempel mobiltelefonen som har utvecklats enormt mycket på 10 år, säger han.

Magnus har snart avtjänat sitt straff. Enbart någon månad kvar.

– Idag har jag ett brett kontaktnät inom kyrkan genom prästerna på anstalterna, jag är efterfrågad

som retreatledare och skulle gärna vilja föreläsa för ungdomar i brottsförebyggande syfte. Jag vet att jag har mycket att dela med mig av och tror jag är behövd i samhället, avslutar Magnus.

HOPPFULLT ARBETE

Tillbaka till Thomas på Asptuna. Han tittar på klockan och det är dags att lämna anstalten.

– Det är meningsfullt att vi som kyrka är här och när vi sedan får fortsätta kontakten med några av de intagna utanför murarna i våra kyrkor är det ännu mer hoppfullt, säger han.

Sen tillägger han:

– Just nu är vår församling unik i Sverige med att erbjuda en arbetsplats för interner. Men fler måste följa vårt exempel och bli mer aktiva i de här miljöerna. För personer som har den här bakgrunden kan ett möte med kyrkan vara avgörande för ett fortsatt bra liv innanför och utanför murarna. Jag önskar verkligen att församlingarna öppenjärtigt tar emot de här personerna med den krångliga bakgrund som de ändå har, säger han.

SNABBFAKTA

Sedan år 2017 arbetar Botkyrka församling på att erbjuda interner som är frigivna eller ska frigges en vettig sysselsättning i någon av kyrkorna. Syftet är att Botkyrka församling bidrar till att ta ett samhällsansvar. De människor församlingen tar emot ska få möjlighet att vara en del av Svenska kyrkans gemenskap, erbjudas en arbetsgemenskap och ges förutsättningar att stärka egenmakten i sitt liv. Arbetet inne på anstalten Asptuna sker i samarbete med Kriminalvården. Utanför anstalten finns två olika samarbetspartner, Arbetsförmedlingen av ekonomisk karaktär och Frivården som står för den ekonomiska kostnaden. Thomas Nilsson, diakon är ansvarig för verksamheten. Han nås på thomas.nilsson@svenskakyrkan.se eller 08-530 222 00.

Lilla Dalen är en religionsneutral begravningsplats som inte innehåller några religiösa symboler. Lilla Dalen invigdes år 1989 och består av ett vidsträckt naturområde med plats för ca 2 270 gravplatser. Under allhelgonahelgen kommer många och tänder ljus i höstkylan.

FOTO: Arne Hyckenberg

Timglaset är både en inredningspryl och ett redskap för att mäta tid. Det används ofta när man spelar brädspel, men har även varit ett vanligt inslag i kyrkor.

TEXT Daniel Claesson FOTO Arne Hyckenberg

OKLAR HÄRKOMST

Ingen vet riktigt när det första timglaset uppfanns. Det spekuleras i att det kom till på 1000-talet, andra säger att det uppfanns redan på 900-talet. Det äldsta beviset på ett timglas finns i en tavla målad av den italienska konstnären Ambrogio Lorenzetti 1328.

FINNS I BOTKYRKA KYRKA

Timglas är ganska vanliga i äldre kyrkor, där de ofta hittas på predikstolen. Där kan det sitta fyra timglas, med olika mycket sand. Det första räcker en kvart, det andra i en halvtimme, det tredje timglaset i 45 minuter och det fjärde i en timme. Prästen vände på alla timglasen vid predikningens början, för att hålla koll på ungefär hur länge hen hade predikat och när det kan vara dags att säga "amen".

I Botkyrka församling kan du se timglas på predikstolen i Botkyrka kyrka.

Timglaset kommer från Hela Människan secondhand i Tumba centrum. När man handlar där kommer saker till användning på nytt samtidigt som man bidrar till lokalt socialt arbete.

LÄS MER OM HELA MÄNNISKAN PÅ helamanniskan.se/hbs

INREDNINGSPRYL

I dagens samhälle fyller timglaset sällan någon viktig funktion. Vill vi mäta tiden går detta att göra mycket mer exakt på många andra sätt. Därför har timglaset övergått till att nästan helt bli en inredningspryl. Och de kommer i alla möjliga utföranden – från väldigt moderna och stilrena till timglas med mer klassiska drag och spännande trädetaljer. Detta betyder också att de går att köpa för allt mellan 20 kronor och flera tusen.

DATORSYMBOL

Vana datoranvändaren har säkert märkt att muspekaren ibland tar formen av ett timglas. I detta fall brukar det betyda att datorn arbetar med något, till exempel starta ett program eller spara ett stort dokument.

VIKTIG I BRÄDPEL

Det är inte ovanligt att ett sällskapsspel innehåller i enkelt timglas, om spelmenten ska utföras på tid. När man ska svara på frågor eller förklara ord är det viktigt att alla spelare får lika lång tid på sig och då är timglaset, i all sin enkelhet, det perfekta redskapet.

Musik

SOM KNYTER SAMMAN, ENAR OCH TRÖSTAR

TEXT: Sofia Berglin

Ge musiken en chans. Sofia Berglin är musiker i Ängskyrkan och hon uppmanar oss att se musiken som en tillgång som vi kan bygga en relation med.

För mig har musiken alltid varit det som knyter samman, enar och tröstar. Det är en plats där jag bara får vara. Oavsett hur jag mår så finns den bara där. Den kommenterar inte, den dömer inte, den har inga åsikter om hur jag lever mitt liv eller vad jag ska göra. Den uppmanar mig bara till att vara och lyssna. Låta den omsluta mig, släppa omvärlden för en stund, kanske hitta min egen röst i tumultet.

Alla som någon gång har sjungit tillsammans med andra, i skolan, i kyrkan, i en kör eller i andra sammanhang, kan nog känna igen sig i känslan av att det finns något mer i rummet när man sjunger ihop. För mig händer det också när jag lyssnar på musik. Det är som att något ser mig, jag vilar i något. Oförklarligt. Det enda jag vet är att musik gör något med oss, något stort. Jag vill inte ens försöka mig på att förklara det, för det är just det som är magin. Som en orörd skog där ingen människa förut har trampat, så kan jag uppleva musiken.

Det kan också vara en kanske lite knepig övning, att våga släppa på kontrollen, att ge sig hän. Att låta de känslor som kommer fram bara vara där och inte försöka kontrollera dem. Ibland för musiken fram saker från vårt undermedvetna; den kanske får oss att känna oss arga, ledsna, besvikna eller uppgivna, men också upprymda, engagerade, lyckliga och hoppfulla.

Se musiken som en tillgång, en tillflyktsort, bygg en relation med den. Något som är bara mellan dig och musiken, ditt eget, ert eget. Det är en relation värd att vårda, för den kommer alltid vara där, när du än ber om det.

När det kommer till just sorg och tröst kanske man kan ställa frågan, "Vad finner du tröst i?". Det kanske inte är en av de psalmer eller låtar som man

brukar förknippa med sorg och tröst, utan kanske något helt annat? Eller så är blotta närvaron av musik det som läker oss. Det kanske inte alltid behöver vara så speciellt eller personligt.

När jag inte orkar lyssna på andras ord och tankar brukar jag lyssna på instrumental musik eller fin, skör körsång, helst på ett annat språk. Ett stycke jag ofta återkommer till är Allegris Miserere Mei, översatt "Gud ha förbarmande över mig". Det är precis sådär skört men förgörande vackert.

En psalm som jag ofta återkommer till och som jag upptäckt ganska nyligen finns i den orangefärgade psalmboken, nr 941, med text av Karin Boye:

*Ingen stund är såsom denna, kvällens sista, tysta timma.
Inga sorger längre bränna, inga stämmor mera stimma.*

*Tag då nu i dina händer denna dagen som förflutit.
Visst jag vet: I gott du vänder vad jag hållit eller brutit.*

*Ont jag tänker, ont jag handlar, men du läker allt och renar.
Mina dagar du förvandlar så från grus till ädla stenar.*

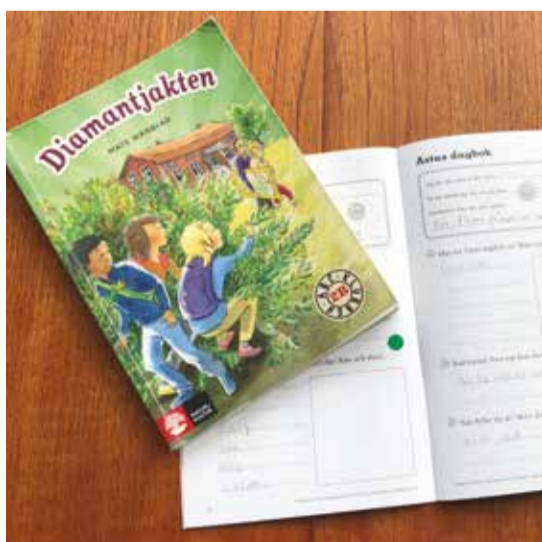
*Du får lyfta, du får bära, jag kan bara allting lämna.
Tag mig, led mig, var mig nära! Ske med mig vad du sen må ämna.*

Just under allhelgonatiden är det detta vi i kyrkan lever och andas. Stillhet, närvaro, finnas där och såklart, att lyssna till musiken. Tag tillfället i akt och ge det en chans, eller upplev något du redan älskar.

Jag vet att i väldigt många kyrkor och kapell, i hela landet, sitter musiker under just denna tid och spelar, låter musiken sippra fram, fylla varje rum. Det är sådär ordlöst och meningsfullt som bara musiken kan vara och det bästa är att den är gratis för alla som vill ha den.

»Mycket av det som sker i evangelierna utspelar sig mitt i det vardagliga i en vardag som trots att 2000 år har gått inte är helt olik vår.«

VAR JESUS NÅGONSIN STRESSAD?

TEXT: Erik Dufva, präst FOTO: Unsplash, Andréas Lindström

Larmet på mobilen surrar. Dags att kliva upp, koka gröt, se till att alla har kläder på sig och är någorlunda hela och rena. Lämna på förskolan, rusa till bussen. Jobb, jobb, jobb. Snabb lunch på ”Kinesen på hörnet” och så mer jobb innan det är dags att handla mat, ta bussen hem, hämta på förskola, skjutsa till träning, läsa läxor och se till att barnen kommer i säng. Och så väntar tvätten förstås... och disken... och så landar man en stund framför Netflix innan det är dags att sova. Och så börjar det om...

Känns det igen? För somliga kanske.

Men det kan också vara;

Långsamma tysta minuter med morgonkaffet, radioskval i bakgrunden. Dagen ligger framför som en lång och oöverskådlig öken. Äta lite, mest för att man måste och ska, lite mer radioskval, lite tv-tittande och så är det nog ändå dags att gå och lägga sig. Imorgon väntar en ny lång tidsrymd att fylla, men med vad?

ÖVERGÅNGSRITER

Vi lever alla, oavsett hur våra liv ser ut, i tiden. Vi påverkas av den oavsett om vi ser tid som en av våra största bristvaror eller om det är ett överflöd som vi försöker fylla för att få dagen att gå.

Såklart finns vi ibland mittemellan de där ytterligheterna som jag målar upp, stunder, dagar, veckor och år då vi är i harmoni med tiden, men den påverkar oss alla – ingen kommer undan.

Ett av människans mest grundläggande behov är att dela av tiden och skapa någon sorts rytm i tillvaron. Redan i Bibelns skapelseberättelse är skiljandet av ljus och mörker, sol och måne, dag och natt centralt. Till vår hjälp har vi förutom naturen och numera klockor också våra övergångsriter. Det sägs ibland att ett avgörande ögonblick för när ”*människan blev människa*” var när vi skapade en rit för att markera övergång från liv till död – begravning. Och övergångsriterna finns genom hela livet, både i det stora perspektivet – att ta studenten, fira 50-årsdag, pensionering – och i det lilla dagliga – fasta morgonrutiner, att alltid se rapport kl. 19.30, sista hundpromenaden kl. 21.00.

BEHOV AV RYTM

Kristen tradition har både använt sig av människans behov av att skapa rytm och varit bidragande i att hjälpa oss med det. I vår tradition finns övergångsriter som dop, konfirmation, vigsel och begravning, markörer för årets högtider (där de tidiga kristna ofta ”tog över” själva tidpunkten från äldre traditioner) och en tydlig vecko- och dagsrytm med morgon- och kvällsböner, tidegården och söndag som en vilo- och helgdag.

KAIROS OCH CHRONOS

Men Jesus – kan vi säga något om hur Jesus såg på tiden? Påverkades han av den? Var han stressad eller rent av uttråkad? Som en hjälp för att fundera på den frågan kan vi gå till de två olika sätt att se på tid som hade vuxit fram i den miljö Jesus levde och som finns i det bibliska språket – *Kairos och Chronos*.

Chronos, det är den linjära tiden med sekunder, minuter, timmar, dagar och år. Tid som vi känner det i vår vardag. Kairos är däremot ett tidsbegrepp för att beskriva ett ögonblick av obestämd tid där allt händer.

När jag läser en bibelberättelse om Jesus så utspelar sig berättelsen i chronos, dvs det finns en linjär tid i berättandet, men jag ”förlägger” händelsen i kairos, den obestämda, tidlösa tiden och på så vis kan berättelsen bli verklig och giltig här och nu.

I evangelierna finns den där dubbelheten mellan chronos och kairos ofta närvarande. Ett exempel är Jesus födelse som är en berättelse fylld av både tidsangivelser, historiska referenser och geografiska platser för att tydligt sätta in Jesus i ett historiskt sammanhang. Han ska födas i Betlehem, han är av Davids släkt, kejsar Augustus är ståthållare. Det sker i ett nu – i chronos – men samtidigt är det en berättelse om något tidlöst – kairos – för det handlar om gud som interagerar med sin skapelse.

MÄNNISKA SOM DU OCH JAG

Men människan Jesus – visst måste han ha befunnit sig i och upplevt den vanliga linjära tiden precis som vi? Jag kan inte tänka det på något annat sätt. En ständigt bärande tanke i mitt möte med bibel-

berättelser om Jesus är att han är människa. Gud som blir människa. På så vis är han människa som du och jag och måste då ha känt alla de känslor, upplevt vedermödor och glädjeämnen precis som vi. Det är det som blir det stora i berättelsen – Gud identifierar sig med dig och mig. Och då tänker jag att där ryms också stressen och ledan, eller den sköna känslan av hur tiden flyter perfekt...

Mycket av det som sker i evangelierna utspelar sig mitt i det vardagliga i en vardag som trots att 2000 år har gått inte är helt olik vår.

Tidigt i Jesus offentliga verksamhet verkar han ha blivit både stressad och pressad av krav och förväntningar. Det var så många som ville möta honom, så många behov att svara upp emot. Jesus och lärjungarna hann inte ens att äta! Så de drar sig undan till en enslig plats berättas det (Mark. 6:30-31). Ett uttryck för behov av återhämtning och vila. Inte olik våra behov.

STRESSEN LÅG NOG PÅ LUR

Vid en läsning av framförallt Markusevangeliet får jag en känsla av ett ständigt pressat och stressigt schema för Jesus. Han är hela tiden på väg – mot nästa by, nästa samtal, nästa händelse. Kanske visste eller anade människan Jesus att hans tid var tydligt utmätt. Inte bara att livet en gång ska ta slut som för oss alla, utan mer påtagligt på grund av det riskfyllda i hans verksamhet och i hans ord. Kanske förstod han tidigt att han var ett hot mot de romerska makthavarna och att de skulle agera. Jesus var beredd att leva med den konsekvensen, men det han hade att säga, göra och leva, var för viktigt för att slösas bort. Så mycket som möjligt skulle göras den tid han hade. Stressen låg nog på lur, hela tiden.

MÖTET HÄR OCH NU

Så påverkades Jesus av tiden som vi? Jag tror det. Jag tror han upplevde både stressen och ledan i den linjära tiden som du och jag. Men berättelsen om Jesus, den finns inte bara i den linjära chronostiden utan också i kairos – i ögonblicket av obestämd tid där allt händer. På så vis kan mötet med Jesus i bibelberättelsen bli levande, just här och just nu.

ALLTID

Tid, timing och konsekvenser

Christina Hofgren skriver om ansvar, prioriteringar, men också om benådade ögonblick. Om att det ibland är som att Gud tar tag i oss och säger: Titta. Jag vill visa något nu. Kom med!

TEXT: Christina Hofgren, präst FOTO: Unsplash

Min farmor hade tid. I alla fall upplevde jag det så. Hon hade tid att gå på Skansen, tid att baka, tid att spela spel, tid att leka affär, tid att leka bondgård. Hon var pensionär och det är klart att hela hennes liv inte såg ut så här.

Men när jag var barn och tonåring hade hon tid. Om hon någon gång kände sig stressad dolde hon det väl, i alla fall för mig. Många av oss talar i termer av att tiden inte räcker till. Det är TIDEN det är fel på, inte mina idéer om vad jag måste få gjort... Kan det verkligen vara så...?

HUR PRIORITERAR MAN RÄTT?

De allra flesta av oss har åtaganden som gör att vi inte alltid kan göra det som faller oss in. Om jag väljer att stanna upp och göra något oplanerat när jag egentligen är på väg till ett möte, innebär det att jag avviker från något jag hade bestämt med någon annan. Jag bryter en överenskommelse, även om det jag stannar upp för att göra kanske just då verkar ännu viktigare.

Att stanna upp för någon som behöver min hjälp är ur ett perspektiv självklart, men mina barn som väntar på mig för att få skjuts till fotbollsträningen blir både arga och känner sig bortvalda om jag kommer försent hem...

Ibland är det svårt att avgöra vad som är viktigast. Och även om jag vet vad jag själv tycker är rätt prioritering, är det inte säkert att andra håller med.

SYSTRARNA

Det berättas i Bibeln (Luk 10:38-42) att systrarna Marta och Maria fick Jesus som gäst i sitt hus. Maria tar tillfället i akt att sätta sig ner och lyssna till vad Jesus har att säga. Men Marta tycker att hon har mycket att stå i. Hon blir upprörd över att Maria inte hjälper till med allt som ska göras.

Det står inte vilka sysslor det handlar om, men man kan väl tänka sig att det handlade om hushållssysslor. Marta hoppas på att Jesus ska ta parti för henne och säga till Maria att hon fak-

tiskt måste hjälpa sin syster. Men Jesus kommer med det kanske lite oväntade svaret: *Marta, Marta, du gör dig bekymmer och oroar dig för så mycket, fast bara en sak behövs. Maria har valt det som är bäst och det skall inte tas ifrån henne.*

ÅNGERKÖPT OCH SKAMSEN

När jag hör berättelsen om dessa två systrar tänker jag ofta på en annan person som det berättas om i evangelierna, fast i en liknelse: Nämligen brodern till "Den förlorade sonen" som Jesus berättar om. Den förlorade sonen tar ju ut sitt arv i förskott, reser iväg och spenderar alltihop. När pengarna är slut kommer han hem, ångerköpt och skamsen

Men hans far tar emot honom med öppna armar och ställer till med fest. Detta blir den äldre brodern upprörd över. Han har ju gått där hela tiden vid sin faders sida, arbetat och varit lydig. Ingen har firat honom och hans stora trofasthet.

KÄNNER IGEN MIG SJÄLV

Jag sympatiserar ofta med den här typen av personer. Alltså den missnöjda Marta och den förörrättade storebrodern till Den förlorade sonen. För jag känner igen mig själv i dem. Under mitt liv har jag oftast varit sådan att jag följer alla regler och gör som jag blir tillsagd.

Förundrat, och ibland irriterat, har jag samtidigt konstaterat att det verkar finnas människor som får livet att fungera trots att de haft modet att i hög utsträckning gå sina egna vägar.

OM INGEN TAR ANSVAR

Vad skulle hända om alla gjorde så...? Denna klassiska fråga. Vad skulle hända om ingen tog ansvar, om alla bara gjorde det som de har lust med? Vad skulle ha hänt om alla hade satt sig ner vid Jesus fötter som Maria gjorde? Om ingen hade brytt sig om att hålla ordning och få mat på bordet?

Man kan tänka att det hade blivit kaos och en massa arbete som hamnat på hög. Men

det vet vi inte. Man kan också tänka att detta var ett benådat ögonblick, ett alldeles särskilt tillfälle som också Marta var inbjuden att delta i. Och att det praktiska hade kunnat lösas sig senare.

TIMING

I Bibeln finns två ord för TID, *chronos* och *kairos*. Chronos är den kronologiska tiden, den som bildar timmar, dagar, månader och år. Kairos är ett annat tidsbegrepp. Det står snarare för Guds tid, ögonblick och händelser när Gud griper in, förändrar eller påverkar.

Kairos skulle också kunna sägas handla om TIMING, att något sker *i rätt tid*. Marta var vad det verkar alltför bunden av *chronos*, den linjära tiden, för att kunna låta *kairos* bryta in. Maria å sin sida låter sig dras med. Jesus är här. Jag måste lyssna på vad han har att säga.

Det var ett ögonblick så viktigt att hon var beredd att ta eventuella konsekvenser av sitt val.

KOM MED!

Jag är säker på att Jesus lägger sin hand på trötta och utarbetade axlar om kvällen. Jag är säker på att han ser med ömhet på den som stått i sin plikt hela dagen, dubbelarbetat och tagit hand om allt och alla.

Guds kärlek är inte bara till för Den förlorade sonen och för Martas syster Maria. Men ibland är det som att Gud tar tag i oss och säger: Titta. Jag vill visa något nu. Kom med!

VILKEN TID ÄR DET NU?

Att driva sin egen agenda på andras bekostnad och stå obrydd inför hur ens handlingar påverkar andra, det är naturligtvis inte ok.

Att inte ta ansvar, att inte göra det som jag lovat andra att jag ska göra, det är inte heller okej.

Men kanske ska vi öva oss i att tänka: *Vilken tid är det NU?* Det är kanske den 24 oktober 2019 och klockan är 14.35, men det kanske också är GUDS tid.

Foto: Magdalena Vogt

■ Syskonen Lucy och Benjie (fr höger) lever liksom Jasmine på gatan, bland sopor och i extrem fattigdom.

Drömmen om en mätt mage

För syskonen Lucy och Benjie, som lever på en soptipp i Manilla, är fattigdom och ständig jakt på mat en del av vardagen. Act Svenska kyrkan kämpar för alla barns rätt att leva ett tryggt liv på Filippinerna tillsammans med lokala krafter som finns på plats dygnet runt för gatubarnen.

5-åriga Benjie svarar direkt på frågan vad han skulle vilja göra när han blir stor:

– Jag vill bli doktor och spela boll.

Två år äldre Lucy tänker en stund innan svaret kommer:

– Jag vill äta glass och munkar.

Och kanske är det också så, att de mest basala behoven behöver bli mättade innan det ens går att drömma några större drömmar. För barnen lever i ett slumområde byggt på och kring flera soptippar.

BLAND SOPORNA

Stanken är fruktansvärd, hettan tryckande och det är flugor överallt. Människorna som bor här lever i hög grad på det som går att hitta, sälja och äta bland soporna. Matrester som människorna hittar kokas eller steks sedan igen för att sälja till andra i området, eller för att mätta

för stunden. Den återvunna rätten kallas pagpag och säljs för ett par kronor.

Undernäringen bland barnen här är regel snarare än undantag. Det är svårt att tro att Lucy och Benjie är fem och sju år. Deras mamma har fött tio barn och är nu gravid igen. Det yngsta barnet förlorade hon när han bara var några månader gammal. Han dog i mässling. Två andra barn har dött i lunginfektioner. Flera syskon är omhändertagna eller bor med olika släktingar.

– Det är svårt. Det är svårt att hitta mat, säger hon när vi frågar om livet på gatan.

– Jag önskar att mina barn skulle klara av skolan och att vi alla skulle kunna återförenas en dag, säger hon.

SJUKDOMAR SPRIDS

Precis som många andra som bor och lever bland soporna

i dessa utsatta områden lider hon och barnen av undernäring. Svårigheten att hitta mat är en av de största utmaningarna.

Hettan, smutsen och bristen på rent vatten bidrar också till en miljö där sjukdomar och infektioner sprids snabbt.

Tillgången till adekvat sjukvård är enormt eftersatt och de flesta har helt enkelt inte råd att betala för sjukvård och mediciner.

HJÄLP OCH STÖD

Act Svenska kyrkan driver tillsammans med lokala krafter verksamhet för barnen i området.

Flera barn har också omhändertagits och bor på olika hem där personal finns på plats även kvällar och nätter. Act Svenska kyrkan stödjer arbetet sedan flera år tillbaka. *Magdalena Vogt*

act

Svenska kyrkan

■ Svenska kyrkan har bytt namn på sin internationella verksamhet till Act Svenska kyrkan.

■ Act Svenska kyrkan är medlem i ACT-alliansen, ett unikt nätverk mellan kyrkor och organisationer för katastrofinsatser, utvecklings- och påverkansarbete.

■ ACT-alliansen har drygt 150 medlemsorganisationer världen över. När en katastrof inträffar kan vi vara snabbt på plats och ge stöd åt drabbade.

SKÄNK EN GÅVA VIA SWISH

Vårt swishnummer är: 9001223

GE GÅVOR MED SMS

Sms:a LIV till 72905
så ger du 100 kr

Läs mer: svenskakyrkan.se/act

Hur är det att vara barn i Sverige?

Genom metoden Snap and tell berättar barn och unga i Botkyrka om sin vardag, utifrån temat trygghet – otrygghet i det som kallas Botkyrkarapporten

Botkyrkarapporten innehåller bilder som berättar om hur det är att vara barn i Botkyrka.

Både trygghet och otrygghet finns där, hela tiden närvarande i de miljöer och sammanhang barnet rör sig och lever i.

På platser och i rum man måste passera och vistas i varje dag. Rädslan har slagit rot på de ytor som inte kan undvikas. Detta gör barnens bilder så viktiga.

BARNKONVENTION

De flesta länder i världen har skrivit på FN:s konvention

om barnets rättigheter, den vi kallar barnkonventionen. Sverige var tidigt ute och gjorde det redan 1990. På vilket sätt är barnkonventionens artiklar aktuella för barn just nu? I vilka situationer, platser och sammanhang riskerar barnets rättigheter att försvagas? Hur kan de bli starkare?

BILDER OCH CITAT

Snap and tell är en metod som hjälper barn att berätta med bilder och med citat. Barnen har arbetat utifrån temat trygghet – otrygghet.

■ Du kan ladda ner Botkyrkarapporten på svenskakyrkan.se/botkyrka/botkyrkarapporten

Fotnot: Rapporten är framtagen av Botkyrka församling. Alla barn som medverkar lever och bor i församlingen.

Stjärnor och svarta hål.

Botkyrka-barn Eva Hylander har kommit ut med en ny bok, *Stjärnor och svarta hål*. Precis som hennes första bok *Svag men ändå stark* är det en dikt- och bildsamling där hon delar glimtar ur sin vardag präglad av ständig smärta. I *Stjärnor och svarta hål* vill Eva Hylander rikta blicken mot det som trots allt ger glädje och mening i tillvaron. När hon använder "härlighetsblicken" i stället för "stackars mig-blicken" hittar hon ljuspunkterna i mörkret och kan glädjas över en nyutslagen blomma i trädgården, en kopp gott kaffe eller en vän som hör av sig. Som en röd tråd finns tron på Gud som bär genom allt.

Tack Eva Brunne.

Efter tio år som biskop i Stockholms stift la Eva Brunne av mitra, kåpa och kors under en mässa i Storkyrkan den 18 september och lämnade uppdraget som stiftets biskop. Mässan i Storkyrkan var välbesökt och stämningsfull. Många ville vara med och tacka av Stockholms stifts åttonde biskop. Efter gudstjänsten följde en promenad till S:t Jacobs kyrka under ackompanjering av Söderkärens musikkår, från Frälsningsarmén. Där bjöds på underhållning, överraskningar och tacktal. Biskop Eva Brunne, nu med titeln biskop emerita, efterträds som biskop i Stockholms stift av Andreas Holmberg (läs mer på sid 27).

Foto: Magnus Aronsson

Biskopsbrev om klimatet

Svenska kyrkans biskopar har skrivit ett nytt biskopsbrev om klimatet. – Idag framstår klimatkrisens andliga och existentiella karaktär kristallklart. Därför förenar biskopsbrevet naturvetenskaplig kunskap med själavård, teologi och konkreta uppmaningar, säger ärkebiskop Antje Jackelén.

Biskopsbrevet talar om klimatkrisen på ett sätt som knappast gjorts tidigare. Det inleds med en sammanfattning av kunskapsläget som följs av en existentiell och teologisk reflektion om vår roll som människor, hot, ångest och hopp.

Det mynnar ut i vägar framåt och uppmaningar till beslutsfattare i Sverige och internationellt, till näringslivet och organisationer såväl som till enskilda människor – och självklart till Svenska kyrkan och kyrkor i hela världen.

– Biskopsbrevet griper tag i den oro, den skuld och de frågor som klimatfrågorna väcker. Har vi lämnat en springnota till våra barn? Hur kan vi skapa klimaträttvisa? Vad vägar vi hoppas på? Här finns förutsättningar för att frigöra den goda handlingskraft som krävs – individuellt och kol-

■ Du kan läsa klimatbrevet på svenskakyrkan.se/biskoparnas-brev-om-klimatet

lektivt. Kärleken till en älskad skapelse kan övervinna såväl förlamning som förnekelse, säger ärkebiskopen.

HELHETSSYN

Biskopsbrevet poängterar att utifrån en kristen livssyn finns vägar framåt även genom kris – men att tiden är knapp. Och just därför behövs en helhetssyn och engagemang utifrån den

bästa tillgängliga kunskapen som finns, inte minst på det andliga området.

– Genom kontakter med systerkyrkor i hela världen och samarbeten över religionsgränser vet vi att kraften ur djupet av vår kristna tro krävs för detta arbete, säger ärkebiskop Antje Jackelén.

Fotnot: Ett första biskopsbrev om klimatet publicerades 2014.

■ **Gravrättsinnehavare sökes.** Botkyrka kyrkogårdsförvaltning söker gravrättsinnehavare till gravar på Botkyrka kyrkogård. Förvaltningen är skyldig att föra gravbok där det ska anges namn, personnr och adress på den eller de som gravplatsen upplåtits, överlåtits eller gått över till. Det innebär att förvaltningen ska föra register över gravrättsinnehavarna.

De gravar som berörs av denna delgivning är försedda med en skylt med uppmaning att kontakta Botkyrka kyrkogårdsförvaltning. Det finns även en förteckning över de gravar som försetts med skyltar på svenskakyrkan.se/botkyrka

Du som vill veta mer om ifall denna delgivning berör dig eller om du verkligen är antecknad som gravrättsinnehavare ska kontakta Botkyrka kyrkogårdsförvaltning: 08-530 222 75, botkyrka.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se.

■ **Nyhetsbrev.** Vill du ha information om kommande gudstjänster, konserter och annan verksamhet i Botkyrka församling? Fyll i formuläret på www.svenskakyrkan.se/botkyrka/nyhetsbrev för att börja prenumerera på vårt nyhetsbrev, helt kostnadsfritt. Du får ett brev ungefär en gång i månaden om de kyrkor du väljer.

● Hädanefter i Botkyrka

Beatrice Lönnqvist, Botkyrka församlings kyrkoherde vill att alla ska kunna ta del av hennes vardag och se hur det är att vara kyrkoherde. På instagram-kontot @hadanefteribotkyrka, delar hon bilder och tankar från livet i Botkyrka.

● Följ Beatrice Lönnqvist på instagram:
@hadanefteribotkyrka

Foto: @hadanefteribotkyrka

● Radiogudstjänst från Botkyrka

Söndag 20 oktober spelades gudstjänsten i Botkyrka kyrka in och direktsänds i Sveriges radio P1. Sändningen var en del av programmet Gudstjänsten - Sveriges radios äldsta program. 2017 sändes en gudstjänst från Ljusets kyrka, men detta är sannolikt den första radiogudstjänsten från Botkyrka kyrka.

● Du kan lyssna på gudstjänsten via sverigesradio.se.

Någon att tala med

Alla har saker och händelser som det hjälper att få prata med någon om. Då är det viktigt att det finns någon som orkar lyssna och som inte blir chockerad eller moraliserar.

Självvård är det traditionella namnet för samtal under tystnadsplikt med präst eller diakon. Självvårdssamtalen kan handla om allt mellan himmel och jord och behöver inte vara av specifikt "själslig" eller "andlig" natur. Allt mänskligt är lika viktigt.

TYSTNADSPLIKT

Allt som sägs inom självvårdssamtalen behandlas under tystnadsplikt. Självvård är kostnadsfri och vanligtvis kan du snabbt få en tid för samtal med

någon av församlingens präster eller diakoner. Det finns inga krav på att du ska kalla dig kristen eller vara medlem i Svenska kyrkan.

TA KONTAKT

Behöver du någon att prata med? Ta kontakt med någon av församlingens präster eller diakoner, så bokar vi in ett enskilt samtal. Du kan ringa Botkyrka församlingsexpedition, 08-530 222 00 för att få kontaktuppgifter.

Foto: Unsplashch

OM BYGGPLANERNA RUNT BOTKYRKA KYRKA

Just nu är många personer intresserade av eller oroliga över vad som händer och planeras runt Botkyrka kyrka och kyrkogård och varför det ligger tusentals ton stenmassor precis intill kyrkan. Där vill Botkyrka kommun bygga verksamhetsområdet Södra porten. Det kan innebära ett stort antal nya fastigheter och en ny trafikplats. Samtidigt vill Botkyrka församling bygga ut kyrkogården, så att den blir dubbelt så stor.

Ska Botkyrka kyrka eller kyrkogården försvinna?

Absolut inte! Vi planerar att kraftigt bygga ut kyrkogården runt Botkyrka kyrka. Församlingen och kommunen växer och vi vill säkerställa att boende även i framtiden ska kunna gravsättas här. Dessutom kommer vi att genomföra stora renoveringar av Botkyrka kyrka med start 2020.

Vem äger marken vid Botkyrka kyrka?

Marken öster om Botkyrka kyrka, där det i dag ligger stenmassor, ägs av Botkyrka kommun tillsammans med Skanska. Marken väster om kyrkan ägs av Stockholms stift som prästlönetillgångar. Botkyrka församling äger alltså ingen

mark i anslutning till Botkyrka kyrka och kyrkogård.

Varför ligger det stenmassor vid kyrkan?

Beslutet om att förvara stenmassor vid Botkyrka kyrka har fattats helt och hållet av Botkyrka kommun. Kommunen har gett Skanska tillåtelse att förvara stenmassor från Förbifart Stockholm fram till 2024, då stenmassorna ska vara bortforslade. Vi förutsätter att Skanska kommer att göra detta.

Hur vill Botkyrka församling bygga ut kyrkogården?

Vi har långtgående planer för att bygga ut kyrkogården västerut. Förutom fler gravplatser vill vi bygga en religionsneutral lokal för begravningsceremonier oavsett religiös tillhörighet och även begravningsceremonier helt utan religiösa inslag för dem som önskar det.

Vad tycker Botkyrka församling om kommunens planer?

Vi har fört diskussioner med Botkyrka kommun och andra aktörer i 10 år och kommit med invändningar mot och synpunkter på både

handelsområdet och trafikplatsen. Botkyrka församling menar att det är Botkyrka kyrka som är, och ska förbli, södra porten mot Stockholm.

Bostadsområdet Prästviken har vi också lämnat flera synpunkter på, bland annat gällande omfattning, placering samt storlek på husen. Vi ser samtidigt att ett område bestående av småhus och villor ökar chanserna för kommunens invånare att hitta en sådan bostad. Dessutom kan det leda till att kollektivtrafiken byggs ut, vilket gör Botkyrka kyrka, kyrkogården och det omgivande kulturarvet mer tillgängligt.

Vad kan jag göra för att visa mitt stöd för Botkyrka kyrka?

Om du har synpunkter på stenmassorna eller Södra porten rekommenderar vi att du tar kontakt med Botkyrka kommun, som tillsammans med Skanska är drivande i denna fråga. Synpunkter på försäljning av prästlönetillgångarnas mark hänvisar vi till markägarna - Stockholms stift.

■ **Författarsamtal**

Varje år medverkar Svenska kyrkan på Bokmässan i Göteborg med programmet *Se människan* som rymmer samtal med aktuella författare om tro, livsfrågor och vad det egentligen innebär att vara människa. Under årets mäsas i slutet av september kunde man bland annat lyssna till Jonas Karlsson, Emma Hamberg, Silvia Avallone och Jan Guillou.

■ **Alla författarsamtalen från *Se människan*-scenen kan du se på via YouTube eller lyssna som podcast. Läs mer på svenskakyrkan.se/bokmassan**

Tips: Ladda ner appen Kyrkguiden i din telefon för information om andakter/gudstjänster/mässor.

Biskop Andreas

Stockholms stifts nyvalde biskop heter Andreas Holmberg och har tidigare arbetat som präst i Botkyrka.

Foto: Magnus Aronsson

När du är utomlands

Semesterresa? Jobba utomlands? Kanske har du någon i familjen som bor utomlands eller är backpacker? Svenska kyrkan i utlandet har församlingar på drygt 40 orter.

Svenska kyrkan i utlandet (tidigare ofta kallad SKUT) finns för dig på ytterligare ett hundratal platser runt om i världen. Svenska kyrkan utomlands finns för dig när du är turist, utbytesstudent, au-pair, arbetar i ett svenskt företag utomlands eller av andra skäl bor eller arbetar utomlands kortare eller längre tid.

Via Svenska kyrkan i utlandet kan man lära känna nya vänner och uppleva gemenskap och trygghet men också, inte minst lika viktigt, dela sorg och få stöd i svåra stunder. Eller kanske bara äta en kanelbulle.

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/iutlandet

Foto: Magnus Aronsson

Söndagen den 22 september vigdes Andreas Holmberg till biskop i Stockholms stift. Vigningen ägde rum i Uppsala domkyrka och förrättades av ärkebiskop Antje Jackelén i närvaro av kungaparet, utländska gäster och Svenska kyrkans biskopar.

– Jag känner mig inspirerad och glad inför den uppgift jag nu går in i. Jag kommer att fokusera på att finnas till för församlingarna. Det är där det händer! Där kan vår längtan att möta det heliga finna vägar. Där finns verktyg för att bli uppkopplad till Gud. Där erbjuds olika sätt att lära känna honom som är grejen, Jesus. Och i kyrkorna finns mängder av olika sammanhang där vi människor får chans att mötas och bygga relationer, säger biskop Andreas.

HELHETSSYN

Som sitt valspråk har Andreas Holmberg valt Jesusorden *"Bli kvar i min kärlek"*.

– För mig är detta bland det allra viktigaste som Jesus säger, och det betyder tre saker: Kom ihåg vem du är. Du är högt älskad av Gud. Villkorslös! För det andra: Räkna med Gud. Gud är här och nu. Mitt i vår vardag. Så vänd dig till Gud. Och för det tredje: Älska! Vi är kallade att älska – och inte bara våra närmaste utan också våra medmänniskor och hela skapelsen.

BOTKYRKA OCH TANZANIA

Biskop Andreas är född 1966 och delvis uppvuxen i Tanzania. Han prästvigdes 1993 för Stockholms stift och har sedan 2012 arbetat som stiftsadjunkt med ansvar för gudstjänstfrågor och vuxet växande. Han

har tidigare varit församlingspräst, bland annat i Ångskyrkan och Norra Botkyrka. 2019 disputerade han på avhandlingen *"Kyrka i nytt landskap"* som undersöker den teologi som växer fram i svenskkyrkliga församlingar som verkar i mångkulturella och mångreligiösa miljöer.

Foto: Magnus Aronsson

■ **Andreas Holmberg vigdes 22 september till biskop i Uppsala domkyrka i närvaro av utländska och andra inbjudna gäster, Svenska kyrkans biskopar samt kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia.**

Foto: @hadanefterbotkyrka

■ **Söndag 29 september togs biskop Andreas Holmberg emot i Storkyrkan. Ungdomar från Botkyrka församling var med och spred glädje i gudstjänsten!**

Boka dop eller vigsel online

Nu kan du hitta och boka tid för dop eller bröllop/vigsel direkt i webbläsaren.

Självklart går det även bra att boka dop eller vigsel genom att kontakta vår församlingsexpedition på telefon 08-530 222 00 eller via e-post botkyrka.forsamling@svenskakyrkan.se

ALLTID

Spår
1

40 Södertälje C

3 min

Förseningar p.g.a. tidigare c

TUMBA
CENTRUM

23-6

En enda minuts försening är ett otippat stort irritationsmoment för Daniel när han väntar på pendeltåget. Men vad spelar denna minuts extra väntetid för roll egentligen?

INGEM

TID ÄR SOM SL-TIDEN

TEXT: Daniel Claesson FOTO: Andréas Lindström

Egentligen vet jag ju det. Mitt tåg hem till Södertälje lämnar stationen i Tumba kl 17.01. Om jag går från jobbet 16.50 har jag därför gott om tid på mig för att hinna med det tåget. Trots det brukar jag flera gånger i veckan besöka SL:s hemsida för att dubbelkolla att det är just 17.01 som tåget ska gå. Och visst händer det att hemsidan rapporterar om försenade eller till och med inställda avgångar, men allt som oftast bekräftar den att tåget ska lämna Tumba station exakt kl 17.01.

Så när min klocka slår 16.50 stänger jag ner arbetsdatorn, packar ner den tomma matlådan i min väska, drar på mig ytterjackan och lämnar församlingsexpeditionen. Sedan börjar den korta promenaden mot stationen.

20 SEKUNDER, PERFEKT

Så långt är allt som vanligt, men när jag anländer till stationsbyggnaden är det som att tidens lagar upphör att gälla. Efter att ha passerat spärrarna tittar jag på informationstavlan för kommande avgångar. Där kan det stå att tåget mot Södertälje kommer om fyra minuter. Perfekt.

20 sekunder senare har jag åkt ner för rulltrappan och klivit ut på perrongen. Där säger skyltarna plötsligt att tåget går redan om en minut. Lite märkligt, men inte mig emot.

En knapp minut senare är jag i den andra änden av perrongen och spanar bort åt det håll där tåget nu ska dyka upp. Men det kommer ju inget tåg. Så jag vänder min blick mot ännu en informationstavla. Den meddelar att tåget mot Södertälje nu ska gå om fem minuter.

Fem minuter? Men för två minuter sedan skulle tåget gå om fyra minuter. Och för en minut sedan var det ju bara *en* minut kvar!

FANTASTISKT ATT TÅGEN GÅR

Man kan bli helt galen av detta. Hur svårt kan det vara att veta hur långt bort pendeltåget befinner sig? Med tanke på hur många tåg som passerar denna sträcka varje dag så borde man ju vid det här laget kunna räkna ut i princip på sekunden när tåget kommer anlända Tumba.

Och i teorin skulle man säkert kunna göra detta. Men samtidigt är det ju en massa faktorer som spelar in. Hur många som kliver av och på vid varje station, vad det är för väder. Hur många andra tåg som samsas på tågrälsen. Dessutom händer det allt oftare att

människor springer över spårområden, med stora förseningar till följd. Varför folk gör detta har jag aldrig förstått, men uppenbarligen är det en både farlig och dum hobby för många.

Ju mer jag tänker efter är det ju faktiskt helt fantastiskt att tågen ändå kan gå så pass ofta och så nära tidtabellen som de (oftast) gör. Men så tänker jag inte när jag står där på perrongen en hel minut efter att tåget borde ha kommit.

NÅGRA MINUTER HIT ELLER DIT

I stationens högtalarsystem hörs nu ett meddelande. Det meddelas att *"pendeltåg mot Södertälje centrum avgår strax"*. Strax? Hur lång tid är det? En minut? Fem? Verkligen ett informativt meddelande, tusen tack för den informationen...

Så muttrar jag något för mig själv och tar upp telefonen för att googla fram reglerna för SL:s resegaranti och fundera på om det inte är bättre att ta en taxi hem. Men det är det såklart inte. Särskilt när ljusskenet från pendeltåget plötsligt uppenbarar sig. Även i dag kom alltså tåget till slut, säkert tre minuter efter utsatt tid.

Och när allt kommer omkring, vad spelar det egentligen för roll om mitt tåg kommer två, tre, fyra eller hela fem minuter senare än vad det är sagt? Visst, jag kommer fram till Södertälje ett par minuter senare, men där har jag har ändå en väntetid på tio minuter innan min buss kommer. Då kan jag ju faktiskt vänta några minuter extra i Tumba och istället några minuter mindre vid busshållplatsen, det påverkar ju inte min totala restid alls. Förutsatt att bussen är i tid såklart, men det är en helt annan historia.

I Botkyrka är kyrkor och kapell vid kyrkogårdar och begravningsplatser öppna under hela helgen för ljusständning och bön. Du kan också ta en kopp kaffe och sitta ner en stund. Vid vissa tidpunkter avbryts tystnaden av stilla musik eller musik- och minnesgudstjänst.

Allhelgona i Botkyrka

Botkyrka kyrka

Ljusets kyrka

Tumba kyrka

BOTKYRKA KYRKA

Öppen kyrka

Fredag 1/11 • 11.00-18.00
Servering i Klockargården
13.00-18.00

Öppen kyrka

Lördag 2/11 • 13.00-18.00
Servering i Klockargården
13.00-18.00

Musik- och minnesgudstjänst

Lördag 2/11 • 16.00
Ingemar Sörqvist, präst
Musik av J S Bach, B Andersson,
A Pärt m fl. Rune Karlsson, orgel.
Christina Öhrling, cello. Elisabeth
Haag, sång och flöjt

Mässa

Söndag 3/11 • 11.00
Ingemar Sörqvist, präst
Maria Wilsson, musiker

TUMBA KYRKA

Musik- och minnesgudstjänst

Söndag 3/11 • 18.00
Fredrik Roste, musiker

FREDAG
1 november

LÖRDAG
2 november

LJUSETS KYRKA

**Musik- och minnes-
gudstjänst på finska**

Lördag 2/11 • 14.00

Paula Hagel, präst
Inga Simola, musiker

Öppen kyrka

Lördag 2/11 • 15.00-18.00

Mässa

Söndag 3/11 • 11.00

Paula Hagel, präst

LILLA DALEN

Öppet för ljusständning

Fredag 1/11 • 14.00-18.00

Öppet för ljusständning

Lördag 2/11 • 11.00-19.00

Musik- och minnesgudstjänst

Lördag 2/11 • 15.00 och 17.00

Tullinge kyrka

Lilla Dalen

Lida Idrottskyrka

Ängskyrkan

TULLINGE KYRKA

Öppen kyrka

Fredag 1/11 • 14.00-18.00

Öppen kyrka

Lördag 2/11 • 12.00-20.00

Stilla musik 13.00, 14.00,
15.00 och 16.00

Anton Högberg, musiker

Musik- och minnesgudstjänst

Lördag 2/11 • 18.00

Christina Hofgren, präst

Camilla Helander, sång.

Charlotte Hasselquist Nilsson, piano

Öppen kyrka

Söndag 3/11 • 10.00-13.00

Mässa

Söndag 3/11 • 11.00

Peter Johansson, präst

Anton Högberg, musiker

ÄNGSKYRKAN

Mässa med söndagsskola

Söndag 3/11 • 11.00

Anna-Lena Eriksson, präst

Sofia Berglin, musiker

**SÖNDAG
3 november**

RYTM

Det är något med årstider som är viktigt. De ger en rytm. En förståelse om att "allt har sin tid". Men också att det kommer att uppstå igen. Både förgängligt och evigt. Ett kretslopp där så mycket ömsesidigt hör ihop.

